

5/2021

SOUKROMÉ PRÁVO

STATĚ

Rozsah, účel a charakter speciální úpravy
o doručování v zákoně o rozhodčím řízení
(část I)

Liberace zaměstnavatele při pracovním úrazu
či nemoci z povolání

Automatické právo

Náhrada škody v Codex Theresianus



Wolters Kluwer

SOUKROMÉ PRÁVO

ročník IX
číslo 5/2021

Vydává Wolters Kluwer ČR, a. s.
U Nákladového nádraží 10
130 00 Praha 3
IČ 63077639

Redakční rada:

prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc.
prof. JUDr. Karel Marek, CSc.
prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
doc. JUDr. Petr Hůrka, Ph.D.
doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.
doc. JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.
JUDr. Eva Dobrovolná, LL.M., Ph.D.
Mgr. Lenka Vrzalová
JUDr. Zdeněk Čáp
JUDr. Petr Lavický, Ph.D.
Mgr. Michal Králík, Ph.D.
doc. JUDr. Petr Liška, Ph.D., LL.M.
JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

Šéfredaktorka:

Mgr. Alena Tulachová, tel. 734 642 108
Alena.Tulachova@wolterskluwer.com

Inzerce:

Iva Suchnová, tel. 246 040 439,
Iva.Suchnova@wolterskluwer.com

Adresa redakce:

Wolters Kluwer ČR, a. s.
U Nákladového nádraží 10,
130 00 Praha 3
Tel. 246 040 417, 246 040 444,
www.wolterskluwer.cz

Registrováno:

Ministerstvem kultury ČR pod číslem
MK ČR E 20941
tištěná verze ISSN 2533-4239

Sazba:

SERIFA, s. r. o., Jinonická 80, Praha 5

Titul:

SERIFA, s. r. o., Jinonická 80, Praha 5



Vytlačeno na 100%
recyklovaném papíru
se značkou Eco-label EU.

Vychází jednou měsíčně v Praze.

Cena předplatného (12 čísel) je
2 190 Kč bez DPH

Cena předplatného v elektronické verzi
zasílané e-mailem je 2 000 Kč bez DPH.

Cena balíčku – tištěná a elektronická
verze – je 2 590 Kč bez DPH.

Objednávat můžete na:

obchod@wolterskluwer.cz

Zákaznická linka: 246 040 400

Toto číslo bylo předáno do tisku dne
21. května 2021.

Požadavky na úpravu autorských textů
[http://www.wolterskluwer.cz/cz/
online-produkty/soukrome-pravo/
pro-autory.c-582.html](http://www.wolterskluwer.cz/cz/online-produkty/soukrome-pravo/pro-autory.c-582.html)



Časopis je dostupný
také v ASPI

Milí čtenáři,

Srdečně vás pozdravuji s květnovým číslem našeho časopisu.

Nejdříve si můžete přečíst první část nesmírně zasvěceného shrnutí problematiky speciální úpravy doručování v zákoně o rozhodčím řízení.

Následuje podrobná analýza liberace zaměstnavatele při pracovním úrazu či nemoci z povolání.

Dále se rovněž seznámíte s novátorským pojednáním o automatickém právu.

Pasáž statí, jakož i celé květnové číslo pak zakončíme dalším článkem z volné série zabývající se dějinami náhrady škody, tentokrát se zaměřením na Codex Theresianus.

Vážení čtenáři, ceníme si vašich připomínek a postřehů, které nám pomáhají časopis dále zkvalitňovat. Své názory, náměty i vítané příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu soukromepravo@wolterskluwer.cz. Děkujeme vám za vaši přízeň a podporu.

Redakce

■ STATĚ

Rozsah, účel a charakter speciální úpravy o doručování
v zákoně o rozhodčím řízení (část I) 2

Alexander J. Bělohávek

Liberace zaměstnavatele při pracovním úrazu
či nemoci z povolání 10

Kateřina Demová

Automatické právo 18

Libor Pavlíček

Náhrada škody v Codex Theresianus 24

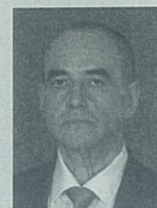
Martin Pelikán

Rozsah, účel a charakter speciální úpravy o doručování v zákoně o rozhodčím řízení

(část I)

Prof., Prof. zw., Dr., Mgr., Ing. Alexander J. Bělohávek,
prof. hon., dr. h. c.,

[Praha, Ostrava, Plzeň, Varšava], katedra práva, Ekonomická fakulta VŠB
Technická univerzita Ostrava; katedra mezinárodního práva, Fakulta právnická
ZČU v Plzni; vedoucí Ústavu mezinárodního práva, University Collegium
Humanum, Varšava, Polsko; advokát; President Mezinárodní asociace právníků
(WJA – The World Jurist Association), Washington D. C., USA; místopředseda
Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze



Speciální úprava o doručování zakotvená v § 19a zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „ZRR“) s účinností od 1. ledna 2014 vyvolává značné pochybnosti a nejasnosti. Ani z legislativního procesu nelze dovodit oporu pro výklad záměru tohoto legislativního kroku. Problematický je především charakter této úpravy, tj. zda jde o pravidla kogentní nebo dispozitivní. Autor se však přiklání spíše k dispozitivnímu charakteru § 19a ZRR s tím, že za tohoto předpokladu se uplatní se následující hierarchie pravidel pro doručování: (i) individuální pravidla sjednaná stranami dle § 19 odst. 1 ZRR; (ii) aplikace řádu stálého rozhodčího soudu (byla-li mezi stranami uzavřena rozhodčí smlouva ve prospěch některého stálého rozhodčího soudu) nebo jiných rozhodčích pravidel, pokud byla přiložena k rozhodčí smlouvě (§ 19 odst. 4 ZRR); (iii) postup dle § 19a ZRR. Oproti úpravě platné a účinné před přijetím zákona č. 303/2013 Sb., resp. začleněním § 19a do ZRR rozhodci ovšem již nejsou oprávněni o způsobu doručování rozhodovat sami v rámci jejich dispozice o vedení sporu a o procesním postupu v řízení. Není-li výslovné dohody stran, jsou rozhodci vázáni postupovat přesně dle § 19a ZRR, tj. nejsou oprávněni se od této úpravy odchýlit.

I. Zavedení speciální úpravy o doručování v rozhodčím řízení

Až do přijetí, resp. účinnosti zákona č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, tuzemská úprava rozhodčího řízení obsažená v ZRR nedisponovala speciální speciální úpravou o doručování. Byl to právě zákon č. 303/2013 Sb., který s účinností od 1. ledna 2014 takovou speciální úpravu přinesl v podobě § 19a ZRR. Ten konkrétně stanoví (cit.): „Rozhodce doručí písemnost na adresu datové schránky; není-li možné písemnost doručit do datové schránky, doručí písemnost na elektronickou adresu, kterou adresát rozhodci sdělil nebo kterou určil jako doručovací v rozhodčí smlouvě. Není-li možné doručit písemnost na adresy uvedené výše, doručí rozhodce písemnost na adresu, kterou adresát rozhodci sdělil nebo adresu uvedenou v rozhodčí smlouvě.“

Ač se může jednat o úpravu na první pohled v zásadě prostou, ani sedmiletý vývoj neodstranil základní pochybnosti ohledně této úpravy, jejího charakteru a fungování. Přitom je nutno poznamenat, že ani samotný vznik (legislativní proces) neposkytuje do-

statečnou oporu pro vyřešení některých základních výkladových problémů. Předmětná úprava, tj. § 19a ZRR jako norma v podstatě výlučně procesního charakteru, byla do zákona č. 303/2013 Sb. souvisejícího s provedením rekodifikace hmotného civilního práva, vložena teprve při projednávání v zákonodárném sboru. Tento příspěvek nemůže zdaleka pojednat veškeré problémy související s aplikací předmětné úpravy, která má dalekosáhlé praktické důsledky. Zabývá se však především charakterem, resp. rozsahem a kvalifikací dané úpravy jako východiska pro její praktické uplatnění.

II. Rozsah § 19a ZRR

Ve vztahu k věcné působnosti § 19a ZRR, která je navázána na řízení před rozhodci jako soukromoprávními subjekty, v zásadě pochybnosti nevznikají.

Praktické problémy ovšem v některých případech může vyvolávat působnost místní. Zásadně je nutno vyjít se z tradičního pojetí lokalizační teorie rozhodčího řízení, na jejímž základě musí vždy existovat (být určeno) místo řízení, které zakládá propojení rozhodčího řízení s právem místa rozhodčího řízení (též tzv. sídla rozhodčího řízení). Jinými slovy, úpra-